

jeg troer, det skal staae fast, at Statskassens, Almeenvæltets Interesse kræver, saavidt det lader sig gjøre, at den, der bruger Jorden, ogsaa eier den. Hvorfor slumre saa mange Kapitaler i Jorden og komme ikke frem, os Alle til Fordeel og Nytte? Fordi den Ene siger: Jeg vil ikke gjøre Beføstninger, og den Anden siger: Jeg heller ikke; den gamle Fæster vil ikke gjøre Skade for sine oppoerende Børn, og Godseieren vil heller ikke udsætte sig for at tabe; thi den gamle Fæster kan maaskee, førend han gaaer i Graven, gifte sig og tage en ung Kone, og hvor mange Aar kunne saa ikke gaae hen, inden Godseieren kan drage Fordeel af den anvendte Kapital. Nei, laader os i Guds Fred og Ro votere Forslagets Overgang til anden Behandling med Tanken særligt henvendt paa Grundlovens § 87; den byder det, og jeg siger det som min personlige Overbeviisning, at Enhver, der modsætter sig Lovforslagets Princip, er ingen Ven af Grundlovens § 87. En anden Sag er Spørgsmaalet om Lovforslagets Realitet i de enkelte Paragrapher, hvorom jeg forøvrigt ikke her skal udtale mig; men det er vist, og jeg gjentager det, det er den eneste Tanke, der har ledet mig til at tage Ordet — jeg har ikke ofte taget det i den Slags Sager, kun enkelte Gange ligesom nu — det er Almeenvæltet, der befordres derved, og jeg kan ikke troe Andet, end at det for den høitærede Minister, der for Dieblirket har det under sin Resfort at varetage disse Sager, maa være hans Hjertes Dussle at see denne Sag gjennemført, og jeg kan derfor ikke troe Andet, end at, naar de Betingelser, som han finder rigtige og billige, opstilles i Loven, han da vil gaae ind paa den. Jeg skal derfor tillade mig paa det Varmeste at anbefale Lovens Overgang til anden Behandling og, om saa skulde være, ogsaa til tredie Behandling.

Alberti: Jeg troer ikke, at det er vanskeligt at see, hvilket Omfang Lovforslaget skal have, dersom det bliver til Lov, ligesom jeg ogsaa finder Bestemmelsen, som den er givet i § 1 om Superficiair = Bøndergods, aldeles tydelig. Jeg troer, at der ved Bøndergods forstaaes Gods, som er Fæstetvungen under-

givet; det er de samme Udtryk, som findes i de Fæsteafsløsningslove, som tidligere ere blevne givne. Naar man vil see efter i Domaineafsløsningsloven og dens Fortsættelse, Loven om Universitetsgodset, troer jeg, at der bruges det samme Udtryk „Bøndergods“, og det er mig ikke bitterligt, at der derom er opstaaet nogen Tvivl, idet man altid har meent, at dertil henhørte i Reglen al Bondejord, som havde uprivilegeret Hartkorn. Ordet „Superficiair“ troer jeg heller ikke vil bringe nogen Vanskelighed ind i Forholdet; det er erkjendt i vore juridiske Haandbøger i næsten 70 Aar, og det er mig ikke bitterligt, at der mellem vore Lovkyndige er ført nogen Strid om, hvad der var det Væsentlige ved Superficiairfæste; men man har vel været uenig om, hvilket Retsforhold der kunde opstaae mellem Eieren af Jorden og Eieren af Bygningerne; men det er noget ganske Andet, end at man skulde være uenig om, hvad der forstaaes ved Superficiairgods. Jeg troer derfor, at Lovforslagets § 1 er tilstrækkelig tydelig, og i alt Fald vil det jo ikke være vanskeligt at faae en tydeligere Redaction.

Man har indvendt mod Lovforslaget, at det kun skulde angaae en enkelt Godseierendom eller en enkelt Mand; men denne Indvending rammer ikke Lovforslaget; thi det er ikke rettet paa Grevskabet Samsø eller paa Grev Danneskjold; derom staaer ikke et Ord i Forslaget. Vil man lade det komme til Anvendelse, vil der ganske sikkert blive draget meget Mere ind under det end Samsø. Vil man see vort juridiske Repertoire efter, vil man finde, jeg troer, ikke saa Udtalelser om Superficiairgods, som ere givne af Cancelliet angaaende Trøsborg i Ribe Amt, og det er ikke Samsø. Jeg troer derfor, at allerede Lovgivningen oplyser, at Forslaget ikke kan indskrænkes alene til Samsø. Vil man see efter i Conferentsraad Orstedes Haandbog, vil man finde der nævnet, at der er flere Godser, hvorpaa der findes Superficiair-Bønder, ja, han siger endogsaa, at der er flere Godser, hvor disse Superficiair-Bønder have en selvstændig og særegen Afgang til at blive Fæstere af Jorden. Jeg troer nu ikke, at en saadan Afgang findes netop paa Samsø, og det maa da vel have været andre Eien-